



## פרוטוקול ישיבת מועצה מיום ב', 15.07.2019

### נוכחים

מר אבי אוזן, אקולוג, רטי"ג  
עו"ד שרית גולן, נציגת העיר חיפה  
מר אוהד שוורץ, מנהל קהילת חיפה והסביבה, החברה להגנת הטבע  
מר נמרוד אוטיץ, מנהל יישום, בז"ן  
גב' זהבה מנחם, מהנדסת תחום סביבה, דשנים  
מר יואב זאבי, סגן ראש מ.א. זבולון  
מר סרגיי לשצנקו, מנהל תברואה, קרית טבעון

### מזמנים

גב' שרון נסים, מנכ"לית  
רו"ח שי לוטרבך, מבקר פנים  
מר שמואל מרמלשטיין, חשב  
עו"ד אלי וילצ'יק, משרד כהן וילצ'יק עו"ד בע"מ  
עו"ד סיון בצלאל, משרד כהן וילצ'יק עו"ד בע"מ  
מר יוסי סורוג'ון, ראש תחום תכנון  
מר נמרוד אבני, ראש תחום תעשייה ותשתיות  
מר שי ערב לוי, ראש תחום סביבה  
גב' חגית קרקוגלי, מנהלת לשכת הרשות ותפקידים מיוחדים  
גב' דניאל יעקובוביץ', רכזת מעקב בקרה ומידע

### מתנצלים

פרופ' (אמריטוס) ארזה צ'רצ'מן, נציגת ציבור  
מר אלון זסי"ק, סמנכ"ל בכיר למשאבי טבע, המשרד להגנה"ס  
מר שלי בן ישי, מנהל אזור ייעור גליל מערבי, קרן קיימת לישראל  
מר אברהם אברהם, מנהל אגף הנדסה, קריית אתא  
עו"ד תמר בצלאל בורשטיין, רמ"ט מנכ"ל ומנהלת סיכונים, תשתיות נפט ואנרגיה  
מר זאב אחיפז, מנהל אגף תפעול, רשות המים הממשלתית  
מר עמירם מסס, סגן ראש העיר קריית ביאליק  
מר עאטף חיראלדין, נציג משרד הפנים  
מר יורם לינדר, מנהל תהליך, איגוד ערים לביוב חיפה  
גב' איילת לשם, מנהלת אגף שפע, קרית טבעון  
מר אריה סולומון, מהנדס אספקת מים, מקורות  
מר יואב דקל, מהנדס מרחב צפון, מקורות  
ד"ר זהבה תנאי, נציגת איגוד ערים לאיה"ס חיפה  
גב' פאני ששפורטה, מנהלת פרויקטים לאומיים, רשות מקרקעי ישראל  
מר רוני כהן, סמנכ"ל תפעול, גדות ביוכימיה  
מר רז שחורי, מנהל אתר, חיפה כימיקלים  
מר דרור גורן, ממונה סביבה, פז שמנים וכימיקלים  
מר חיים חמי, מנכ"ל רשות הניקוז קישון  
מר רועי לוי, ראש העיר נשר  
גב' אלה אביעזר, מנהלת מתקני חוץ וסביבה, כרמל אוליפינים  
מר אריה לשניאק, מנהל מפעל נשר



### 1. בחירת יו"ר לישיבה זו

גב' ש. נסים: מציעים את יואב זאבי, ליו"ר הישיבה.  
נבחר פה אחד.

החלטה: יואב זאבי נבחר פה אחד ליו"ר ישיבה זו.

### 2. אישור פרוטוקול מיום 04.04.2019

מר י. זאבי, יו"ר: אנחנו רוצים לאשר את פרוטוקול מיום 4.4.19, לא היו הערות לכן הפרוטוקול מאושר.

החלטה: פרוטוקול מיום 04.04.2019 אושר פה אחד.

### 3. דוח ניצול תקציבי ליום 31.05.2019

מר ש. מרמלשטיין: מוצג לפניכם דוח ניצול תקציבי של רשות הנחל לתאריך 31.05.19. להזכירכם, התקציב שאושר לשנת 2018 היה 4.8 מלש"ח. בחמשת החודשים הראשונים של השנה נכנסו 2.295 מלש"ח, כאשר משרדי הממשלה עדיין לא העבירו את חלקם. ההכנסות משנים עברו הן תשלומים שמשרדי הממשלה העבירו בגין חלק מחובותיהם לשנים 2017 ו-2018 ורק כדי לסבר את האוזן, בחודש האחרון הם השלימו את כל מה שהיו חייבים עד לסוף שנת 2018. למעט משרד הפנים שעדיין לא שילם את חובו לשנים 2017 ו-2018, הם הודיעו לנו שהם מחכים לאישור תקציב הרשאה תקציבית ממשרד האוצר (בגלל הבחירות הם לא מצליחים לקבל את ההרשאה) ואז יעבירו לנו גם את החוב הזה. מאחר ואין ודאות שיכנסו הכספים אז מנכ"לית הרשות נוהגת במשנה זהירות ולא מוציאה מעבר ליכולות של המקורות שלה, והביצוע מסתכם ב-1.817 מלש"ח. בפעילויות נוספות, במימון עצמי ובשיתוף גורמים נוספים, בסעיף תחנת ניטור רציף, עוד לא יצא מכרז להחליף את התחנה לכן אין הוצאה. בסעיף קהילה ויחסי ציבור, יש ביצוע של 53 אלש"ח עד כה. זה דוח ביצוע של החמישה החודשים הראשונים של השנה. נעבור למצבת החובות של החברים ברשות, החוב של חני"י לסוף שנת 2018 הוא 7.1 מלש"ח (נומינלי).

עו"ד ש. גולן שטיינברג: למה תשי"ן וכאז"ל לא העבירו את חלקם בתקציב? כאו"ל עדיין לא שילמו אבל תשי"ן שילמו את חלקם. בסוף שנת 2018, יש כמה גופים בעייתיים שלא משלמים, מפעל חיפה כימיקלים, מפעל גדות ביוכימיה וחני"י, כולם בטיפול משפטי. בהמשך היועצים המשפטיים יציגו לכם את ההתנהלות מול הגופים אשר אינם משלמים לרשות.

בשנת 1994, כשהרשות הוקמה היו שתי רשויות, רשות שמורות הטבע ורשות הגנים הלאומיים וכל גוף חויב בנפרד עד לאיחודן לרשות הטבע והגנים בשנת 1999. בארבע השנים הראשונות הצטבר חוב בסביבות ה-100 אלש"ח, ועל אף ניסיונות חוזרים ונשנים שלנו, הוא לא שולם. מאחר והגופים כבר לא קיימים, ניסינו לגבות את החוב מרשות הטבע והגנים, אך ללא הצלחה. בישיבת ההנהלה האחרונה, ההנהלה אישרה לרשום את החוב כחוב אבוד ואנו מבקשים גם מכך לאשר זאת.

מר נ. אוטיץ': אין רציפות שלטונית? לא עזר כלום, ניסינו שנים לגבות את הכסף. מר ש. מרמלשטיין: ניסיתי לפנות למנכ"ל רטי"ג, והצעת לי שיתן מימון לפרויקט לטובת הנחל, ניסים קשת אמר שיעזור בפרויקט של השבת מים או בפרויקט אחר. הייתי שמחה רק בשביל הנראות הציבורית, כי רשות הטבע והגנים היא גוף ירוק וחשוב. מר א. אוזן: אנחנו עובדים על תכנית מים, ועניין החוב חדש לי, אני פעם ראשונה יושב פה. עכשיו התחלנו בפרויקט שחרור מים לכל נחל קישון וחלק מהמעיינות נמצאים בתחום האכרזה של רשות הנחל באזור של קריית תרושת ושער העמקים. אז כשנעשה את הפרויקט הזה רטי"ג תשתתף בביצוע.



שמוליק, האם אנחנו יכולים לרשום את זה בדוח הכספי בצורה שונה?  
אבי, האם אתם תוציאו לנו שאתם עושים פרויקט כנגד החוב? תוציאו לנו על זה מכתב?  
נראה.  
אם תוציאו אז נבדוק אפשרות לרשום את זה כפרויקט נגד החוב.  
אז בואו לא נאשר את זה כחוב אבוד עד שתמצו את העניין.  
בסדר  
בדיוק  
אז נשאיר אותו כחוב מסופק, עוד לא חוב אבוד.  
אני אומר שצריך לצאת חוצץ, לא יתכן שגופים פה באופן קונסיסטנטי לא משלמים כספים ואנחנו עוברים לסדר היום ונפגשים עוד פעם ועוד פעם ולא קורה כלום.  
לא עוברים לסדר היום.  
התעשייה שכולם ממהרים להשמיץ אותה.  
אין להשוות בין מפעלים לרשות הטבע והגנים.  
במסגרת הפניה לבית משפט, להגשת תביעה נגד חנ"י, נצטרך לשלם אגרת בית משפט בסכום של 275-300 אלש"ח. אנו מבקשים את אישורכם להוסיף סעיף של אגרת בית משפט ונעשה זאת על ידי העברה תקציבית בין הסעיפים בתקציב.  
נעביר מסעיף תחנת ניטור או מסעיף עבודות קבלניות.  
מבחינת תכנית העבודה, הרי הגדרתם 980 אלש"ח לעבודות קבלניות בטח היו לכם אומדנים מה לעשות בסכום הזה.  
נכון.  
אז מה החלטתם שלא יקרה.  
עוד לא החלטנו מה לא יקרה, אנחנו רואים לפי קצב ההתקדמות של הביצוע מתוך התקציב היחסי.  
השאלה אם זה בא על חשבון דברים שתוכננו להיעשות השנה ולא יעשו בגלל זה.  
התשובה היא כן.  
אין לנו הרבה משאבים, המשאבים שלנו מוגבלים.  
אז אני רוצה לשמוע מה תורידו.  
התכנית שלנו היא מודולרית, כלומר אנחנו לא נוריד מהפיקוח ולא מהניטור, וכמו כן לא מהוצאות קבועות, כוח אדם למשל. לכן נוכל להוריד רק מפרויקטים, כמו לצמצם את עבודות הניקוי בנחל ועוד.  
יש אפשרות לבקש פטור מאגרה זו?  
בדרי"כ לא נותנים כי זו תביעה כספית. אנסה לבדוק אם זה אפשרי, אך אני לא מאמין שנקבל.

גב' ש. נסים :  
מר ש. מרמלשטיין :  
מר א. אוזן :  
מר ש. מרמלשטיין :  
עו"ד ש. גולן שטיינברג :  
גב' ש. נסים :  
מר נ. אוטיץ :  
מר ש. מרמלשטיין :  
מר נ. אוטיץ :  
עו"ד ש. גולן שטיינברג :  
מר נ. אוטיץ :  
עו"ד ש. גולן שטיינברג :  
מר ש. מרמלשטיין :  
גב' ש. נסים :  
עו"ד ש. גולן שטיינברג :  
מר ש. מרמלשטיין :  
גב' ש. נסים :  
עו"ד ש. גולן שטיינברג :  
גב' ש. נסים :  
עו"ד ש. גולן שטיינברג :  
עו"ד א. וילצ'יק :

**החלטות:**  
1. המועצה רושמת לפניה כי הוצג לה דוח ניצול תקציב של הרשות ליום 31.05.2019.  
2. חשב ומנכ"לית הרשות ינסו לגבות חוב ישן של רט"ג (בסך של כ-127 אלש"ח), ע"י מימון פרויקט לטובת הנחל.  
3. העברת סעיף תקציבי מעבודות קבלניות לתשלום אגרת ביהמ"ש לתביעה נגד חנ"י מאושרת פה אחד.

#### 4. דוח ביקורת פנים לשנת 2019

רו"ח ש. לוטרבך :  
אחר צהריים טובים לכולם. דוח הביקורת לשנת 2019 מונח לפניכם, הדוח על שכר, הוא מוגש במסגרת תכנית עבודה ארבע שנתית, ולמעשה אין פה ציון של שמות מפאת צנעת הפרט. תחילה מיפינו ביחד עם הרשות את המבנה הארגוני, את כל נושאי המשרה ומקבלי השכר, בשלב השני מיפינו אותם לפי דרגים וטווחי שכר, לרבות כל התהליך של האישורים. הרשות מקבלת אישורים מהממונה על השכר על טווחי השכר והעלאת השכר לעובדי הרשות. תהליך העלאת השכר מלווה בתהליך סדור של הערכת העובד ומילוי כל הפרוצדורה הנדרשת, על מנת לקבוע גם את עליית השכר הכוללת וגם את עליית השכר הספציפי. בחנו את נושא חוזי העבודה ברשות- ישנם שני סוגים של חוזים- זוטרים ובכירים, את חתימת החוזים, את התהליך של קבלת השכר מתהליך קליטת העובד דרך האיתור שלו, הגיוס שלו, התאמתו לתפקיד, חתימת החוזה מולו, עמידתו בקריטריונים



שנדרשו, טווחי שכר וכיו"ב, לאחר מכן את הקמתו במערכת ואת התשלומים השוטפים כולל ההפרשות הסוציאליות של העובד בהתאם לחוק, לחוזה ולאישורים שקיבלנו מהממונה על השכר.

בחנו את תהליך השכר החודשי ברשות, הבקרות על הדיווח החודשי, ניהול יתרות וניצול החופשה והמחלה. לפי החוק, היתרה בתלוש העובד חייבת להיות תואמת ליתרה שהוצגה בדוחות הכספיים ומצאנו שזה תקין, לרבות הקפדה על התקציב השנתי ולא נמצאו חריגות. בדקנו גם את התשלומים לרשויות המס, את התאמתם לרישומי הנהלת חשבונות ותשלומם במועד. בדקנו כי כרטיסי הנה"ח מעודכנים באופן שוטף ורציף, וקיימת התאמת טופס 126 לשנת 2018 להנהלת החשבונות וכן קיימת התאמה בין הרישומים השוטפים לתשלומים לרשויות המס ולנלווים. בדקנו גם את תהליך החתמת טופס 101 החודשי שזה בעצם הבסיס לניהול מערך השכר כלפי העובד. בדקנו את תשלומי שעות נוספות לעובדים הרלוונטיים בהתאמה לתלוש השכר, כרטיס העבודה והסכם העבודה המפרט את הזכאות לשעות נוספות על פי אישור מנכ"לית. בדקנו זכאויות מיוחדות כמו החזרי הוצאות, שווי שימוש רכב וטלפון נייד. בדקנו מדגמית את תיקי העובדים ואת החומר שמתויק שם. בדקנו את התהליך של סיום יחסי עובד מעביד, שהתהליך בעצם מלווה עם אסמכתאות, מבוסס עם התחשבות נכונה בהתאם לחוזה העבודה והזכאות בפועל. בדקנו את ההשתלמויות של העובדים, הן מהצד של רלוונטיות ההשתלמות לעיסוק של העובד והן לעניין ההוצאה הכספית שנתמכת בסימוכין.

הביקורת הייתה רחבה, מקיפה, עם מדגמים שהתייחסו לתקופה של לפני שנתיים וגם לפני חודשיים, קיבלנו שיתוף פעולה מלא וכל החומר הוצג בפנינו בשקיפות מלאה. גם הממונה על השכר בודק את הרשות והרשות כפופה לו, ואני רוצה לציין שהרשות הגישה בקשה להעלאת שכר לשנת 2018 וכרגע הבקשה עוד לא אושרה, מכיוון שמשרד האוצר בונה מודל חדש לכל הרשויות.

**גב' ש. נסים :**

בשנת 2011, פנינו ביוזמתנו לממונה על השכר לפני שהיה לו את ההסדר בתאגידים, כדי להסדיר את נושא השכר ברשות. חברת יזמות וניהול של יוסי קוצ'יק ייעצה לנו, הם עשו את הבדיקה והציעו לנו מודל עידוד מצוינות ובו טווחי שכר לכל תפקיד, והעברנו אותו לעובדים כדי שיחתמו. המטרה הייתה לתת אופק קידום לעובדים וגם להתאים את רמות השכר למה שמקובל בשירות הציבורי. כל שנה אנחנו מבקשים אישור לתגמול עובדים לפי הערכתם. בשנת 2018, ביקשנו גם לעדכן טווחי שכר לשלוש עובדות כי השכר החודשי שלהן נמוך ולא ייתכן שכר כזה לנשים עם תואר ראשון או ותק. בהתחלה הוא הסכים ברמה העקרונית ואז חזר בו כי ראה שיש אחזקת רכב לעובדים, אמרנו לו שזה לא נכנס לבסיס השכר והפנסיוני. מחר נקיים עימו עוד שיחה. בכל מקרה הממונה על השכר החליט לעשות מודל אחיד לכל התאגידים במקום להתעסק עם כל תאגיד בנפרד. עד שהמודל ישלח אלינו, השכר של העובדים בינתיים נשחק.

**מר נ. אוטיץ' :**

הייתי בטוח שאתם תחת רשות החברות. זה די דומה, גם להם יש מגבלות בשכר וסיווג בין החברות על פי גודלן. כל שנה מנהלי החשבונות שלנו שולחים דיווחים לממונה על השכר ואז הוא בודק אם יש חריגה.

**גב' ש. נסים :**

תעדכני אותנו בבקשה. נעדכן כמובן ברגע שיהיה את המודל הכללי של השכר. אבל אני חושבת שתהיה בעיה לעובדים שמרוויחים שכר נמוך.

**עו"ד ש. גולן שטיינברג :**

**גב' ש. נסים :**

אנחנו בעד מה שאת עושה, במיוחד כשמדובר בנשים.

**עו"ד ש. גולן שטיינברג :**

**מר נ. אוטיץ' :**

גם אני. כמובן שזה לא נעשה במכוון.

**גב' ש. נסים :**

לא משנה, צריך לתקן את זה.

**עו"ד ש. גולן שטיינברג :**

**גב' ש. נסים :**

נכון.

המנגנון הזה לא מעוגן בתוך חוזי השכר?

**מר ס. לשצ'נקו :**

הם שולחים לנו פורמט קבוע של חוזה.

**גב' ש. נסים :**

אפשר לכתוב הכל בחוזה אבל אין לעבור על הטווח שאושר.

**רו"ח ש. לוטרבך :**

נכון. כמה עובדים כאלה יש?

**עו"ד ש. גולן שטיינברג :**

שלושה עובדים בשכר זוטר.

**גב' ש. נסים :**

האם זה יעזור אם תבהירו שעמדת הדירקטוריון היא כן לקבל את זה?

**עו"ד ש. גולן שטיינברג :**



- גב' ש. נסים: בעיקרון כשהוא מאשר, אנחנו צריכים את אישורכם כשאנחנו מכינים את התקציב.
- גב' ש. גולן שטיינברג: לא, אפילו מראש.
- גב' ש. נסים: הוא מסתכל על הגוף והשלכות הרוחב.
- מר א. אוזן: למה למשל תפקיד ממונה אקולוגיה נמצא בדרג 2?
- גב' ש. נסים: הרשות שלנו הייתה בעצם במבנה שטוח. הוספנו תפקידים כמו ממונה אקולוגיה ויצרנו שתי דרגות- ראש תחום ומתחתיו הממונה. החוזים שלהם דומים לרבות אחזקת רכב ברמה ד' ורמת השכר של ראש תחום גבוהה יותר.
- מר א. אוזן: יש הבדלים גדולים ברמות השכר.
- גב' ש. נסים: ולכן אנחנו רוצים לשנות את טווחי השכר.
- מר נ. אוטיץ: אבל זה די תואם לטווחי השכר במשרד להגנת הסביבה.
- מר א. אוזן: קודם כל בשירות המדינה יש הרבה שונות בין משרדי הממשלה.
- מר נ. אוטיץ: זה נכון, אבל לגבי המשרד להגנת הסביבה זה די דומה.
- גב' ש. נסים: הוא כתב בחוזים שלנו בהשוואה למשרד להגנת הסביבה.
- הבעיה היא גם בגיוס עובדים, אנשים שומעים את התפקיד, ראש תחום, והדרישות שלנו גבוהות, אנחנו רוצים מהנדסים עם ניסיון של 3 שנים. ואז מגיע מהנדס לראיון ושומע את טווחי השכר וכמובן לא רוצה. אגב, המצב במשרדי ממשלה יותר קשה כי להם יש חוזים קיבוציים והרמות שכר יותר נמוכות. אני אשמח לשנות את הטווחים, אני חושבת שהם נמוכים ביחס לשכר במשק, לשמחתי יש לנו באמת כוח אדם איכותי, יש לנו מצטיין מהטכניון, יוסי עם תואר שני, ויש עובדים עם תארים ראשונים, העוזרת שלי עם תואר ראשון, נמרוד עם תואר שני בהידרולוגיה, יש מצטייני דיקאן, לשמחתי יש פה אנשים שבאו עם הלב לתפקיד.
- מר י. זאבי: תודה רבה לשי על הדוח ביקורת פנימית לשנת 2019 בנושא שכר עובדים.
- מר נ. אוטיץ: זה דוח מאוד יסודי.
- מר י. זאבי: אנחנו מבקשים את האישור לדוח הביקורת.
- גם הוצג וגם אושר פה אחד.

#### החלטה: דוח ביקורת פנים לשנת 2019 אושר פה אחד.

#### 5. דיווח מנכ"ל לרשות נחל הקישון

##### גב' שרון נסים:

##### תמצית דיווח מנכ"ל לרשות:

- תכנית עבודה ותקציב רשות נחל הקישון לשנת 2019 אושרה ע"י השרים. שר האוצר, מר משה כחלון, אישר תקציב בתאריך 27.03.2019. השר להגנה"ס, ח"כ זאב אלקין אישר את תכנית העבודה והתקציב בתאריך 28.02.2019.
- רשות הנחל פרסמה מכרז מאגר יועצים ומומחים. הבקשות להירשם למאגר יוגשו עד ליום חמישי (18.7.19), לאחר מכן ההצעות תעבורנה סינון של וועדת המכרזים לעמידה בתנאים שנקבעו ובסוף התהליך יהיה מאגר, אשר יעודכן אחת לשלוש שנים לפחות. לאור היענות נמוכה הוחלט בהמלצת היועמ"ש להאריך את מועד ההגשה ל 15.9.2019.
- תכנית מפורטת "פארק מורד נחל קישון"- ערר חנ"י כנגד תכנית הפארק- לאחר אישור תכנית הפארק בוועדה המחוזית, הגישה חנ"י כתב ערר נגד התכנית בטענות שרובן מתלות את קידום תכנית הפארק בקידום "עסקת הטכני". טענות אלו רובן ככולן הן טענות קנייניות. רשות הנחל השיבה בכתב באמצעות עורכי דינה לכתב הערר. ועדת הערר התכנסה שלוש פעמים לשמיעת טענות הצדדים ופסקה לזכותה של רשות נחל הקישון. בעקבות פסיקה זו, נערכות פגישות בלשכת התכנון המחוזית על מנת להביא את התכנית לקו הגמר ופרסום דבר אישורה ברשומות. חברת יפה נוף מתקדמת בהכנות להעתקת גשר ההמילטון ההיסטורי למקומו החדש בסמוך למחלף ידן והבריכה המנדטורית. לצורך העתקת הגשר נסללו דרכי עפר לאורך הנחל כדי שהמנופים יוכלו לשנע ולבסס את הגשר.
- תכנית נמל המפרץ- שטח תפעולי נמלי- בתאריך 19.12.18, התקיים דיון נוסף בהתנגדויות לתכנית על מנת לשמוע גם את עמדת עיריית חיפה. בהמשך להגשת ההתנגדות לתכנית, רשות נחל הקישון הגישה בתחילת חודש ינואר 2019, בקשת רשות ערר למועצה הארצית לתכנית זו והצטרפה בכך לעוררים נוספים כגון עיריית חיפה. רשות הנחל קיבלה רשות לערר על התכנית. הדיון בערר זה התקיים בתאריך 11.04.19, ובו הוחלט לדחות את הערר, אך לחייב את חנ"י בהעלאת תדירות





הדיווח והפיקוח על פליטות מכלי השייט שיפקדו את הנמל. רשות הנחל לא הגישה עתירה כנגד החלטת ועדת המשנה, ואולם לעמדתה דין העתירה שהגישה עיריית חיפה להתקבל. על כך ניתנו הודעות לבית המשפט.

- תכנית אגירה שאובה נשר (תת"ל 42 א')- בעקבות עמדה עקבית מתנגדת לתכנית ובסיוע משמעותי של ראש עיריית נשר, החליטה הוועדה לתשתיות לאומיות להסיר את התכנית מסדר יומה.
- שיקום מרחב מחלף יגור- הושלמה הכנת תכניות מפורטות למכרז עבור פרויקט שיקום מרחב מחלף יגור. התכנית הוכנה עבור רשות נחל קישון על ידי משרד התכנון ליגמ. עלות ביצוע הפרויקט כ-5 מלש"ח. רשות הנחל מתקצבת 2 מלש"ח מעלות התכנית במימון חברת נתיבי ישראל. יתרת הסכום (כ-3 מלש"ח) אמורה היתה להיות במימון הקק"ל שתבצע את הפרויקט. קק"ל הודיעה לרשות הנחל כי בעקבות קשיים תקציביים לא תוכל לממן את חלקה בפרויקט. רשות הנחל הכינה באמצעות המתכנן תכנית מצומצמת לשלב א' שעלותה 2 מלש"ח (תקציב רשות הנחל לפרויקט). לאחר שיחה נוספת עם ראש מנהל פיתוח הקרקע, ירון אוהיון ומנהל אזור יעור גליל מערבי, שלי בן ישי, הוחלט שקק"ל יערכו את הפרוייקט בתקציב כולל של 3 מלש"ח (2 מלש"ח מרשות הנחל ומיליון מקק"ל). מתכנן הפרוייקט יתאים תכניות הביצוע לתקציב.
- כביש 6 קטע 3 (מחלף העמקים)- בתאריך 18.6.19, התקיימה ישיבת התנעה לתחילת עבודות פיתוח הפארק בשטח של כ-80 דונם. רשות הנחל תעקוב באופן שוטף אחר התקדמות עבודות השיקום ופיתוח הפארק על פי התכניות שאושרו.
- בניה ללא היתר במגרש בתחום הרשות- נחל גדורה- בתאריך 11.06.2019, נצפה קבלן מיישר שטח בסמוך לנחל גדורה בקטע המערבי של הנחל לפני המפגש שלו עם נחל קישון. מתחקיר שערך ממונה הפיקוח ברשות הנחל בשטח, עלה כי מדובר בהכשרת שטח על ידי הקבלן יהודה בוכניק לצורך הקמת מגרש למכירת מכוניות במקום. דיווח הועבר על ידי ראש תחום תכנון ברשות למחלקת התכנון והפיקוח בעיריית חיפה. בעקבות פנייתנו ביצעה מחלקת הפיקוח על הבנייה בעירייה בדיקה, ממנה עלה כי העבודות מתבצעות ללא היתר כנדרש. לפיכך, הוציאה עיריית חיפה צו הפסקת עבודות לקבלן. למרות זאת, הקבלן סיים את הכשרת השטח והציב במקום מכוניות חדשות למכירה בניגוד לצו שהוצא נגדו. רשות הנחל שבה ופנתה לגורמי הפיקוח בעירייה והנושא נמצא בטיפולם. רשות הנחל תמשיך ותעקוב אחר הנעשה וככל שמעמד השטח יוסדר, תקפיד רשות הנחל על מתן הנחיות מתאימות שימנעו קרבה של המשטח לנחל ופגיעה בו.
- קידוח HDD נתג"ז ללא תיאום עם רשות הנחל- קידוח חציה באזור תל קשיש- בתאריך 04.06.2019, נמצאה המשאבה הטבולה בנחל באזור תל קשיש. בעקבות מציאת משאבה טבולה בנחל קישון, בוצע בירור עם מנהל הפרוייקט הקידוח ומתאם ההיתרים מטעם הקבלן, הובן כי: המשאבה נמצאת כאמצעי הגנה לנחל מפני אפשרות של נביעת בנטונייט מהקידוח אל תוך הנחל; לא מתבצעת שאיבת מי נחל לשימוש הפרוייקט; במקרה ותאותר נביעה של בנטונייט בנחל, תופעל המשאבה, על מנת לשאוב את הזיהום; מתכנן הרשות יצר קשר עם ועדת התכנון על מנת שמקרה כזה לא יקרה שוב; תערך פגישה בשטח עם הגורמים המתאימים בנתג"ז כדי לתאם את העבודות בכללותן.
- תכנית אסטרטגית ישראל 2040- ראש תחום תכנון ברשות השתתף בדיון של הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה בחיפה בה הוצגה תכנית אסטרטגית שהכין מנהל התכנון בירושלים. בדיון נבחנו השלכות התכנית על המחוז ונשמעו הערות המשתתפים, לרבות עמדת רשות הנחל בכל הנוגע למסדרונות האקולוגיים והשטחים הפתוחים במרחב הקישון בכלל ובאזור פארק מורד נחל הקישון בפרט.
- התייחסות לתכניות במרחב- רשות הנחל התייחסה במהלך התקופה האחרונה למספר תכניות במרחב: בקשה להכנת תב"ע לכריית אבני חן על ידי חברת שפע ימים; תכנית לפיתוח השטח הסמוך למפעל גדות ביוכימיה; חציית נחל גדורה במסגרת שדרוג קו סניקה ראשי למכון טיהור שפכים חיפה; שדרוג קו תש"ן בין כפר חסידים לבז"ן.
- הזרמות המפעלים:

- גדות ביוכימיה- במפעל עובד מתקן יצור המלחים בלבד. מתקן הפרוקטוז נמכר והועתק לאוקראינה. חלקו הצפוני של המפעל פורק ונמכר. מתקן הטיפול בשפכים עובד בתת עומס ונדרש לקבל שפכים ממקורות חיצוניים לצורך תפקודו התקין. כיום, מפעל אבן קיסר, מפעל דור כימיקלים ומפעל טנא נגה מספקים שפכים תעשייתיים למפעל.
- חיפה כימיקלים- המפעל נסגר ואין בו ייצור. מתקנים במפעל פורקו ונמכרו. בחורף, הנגר העילי נשאב למאגרים ומוזרם לנחל קישון אחרי טיפול כל עת שמתמלאים. החורף, המפעל הזרים לנחל בזמן אירועי הגשם החזקים. בהתאם לכך המפעל הגיש בקשה להקלה בכמות הבדיקות ובמעקב הרציף של הקולחים המוזרמים לנחל. לאחר ביקור במפעל, ניתנו למפעל הערות לתיקון ומתוכנן סיור נוסף לאחר ביצוע ההוראות.



- דשנים - המפעל קיבל היתר מוועדת החדרה ברשות המים לביצוע קידוח החדרה ופועל על מנת לקדם את הנושא. המפעל טיפל בתעלה המזרחית, אך עדיין נצפתה גלישה אל נחל ציפורי ומשם לקישון. היתר ההזרמה של המפעל ניתן בתאריך 24 ביוני 2019 ותוקפו עד ל-30 ביוני 2020. במסגרת ההיתר, על המפעל להגיש אבני דרך לפרויקט החדרת המים לאקויפר ולטיפול במי נגר (התעלה המזרחית) עד לסוף שנת 2019.
- בז"ן - המפעל מזרים את קולחיו בשגרה למתקן GES, ובזמן גשם למניעת גלישות לא מבוקרות. עודפים מוזרמים לנחל תחת היתר הזרמה מאת המשרד להגנה"ס.
- כאו"ל - המפעל מזרים את קולחיו בשגרה למתקן GES. עודפים מוזרמים לנחל תחת היתר הזרמה מאת המשרד להגנה"ס.
- GES - המתקן מזרים לנחל תמלחות תחת צו הרשאה מאת רשות המים.

- מר נ. אוטיץ:** למה אנחנו לא מתקדמים עם מט"ש חיפה שיעבור לטיפול שלישוני, מה עם התכנית הזאת?
- גב' ש. נסים:** אני יודעת שהם קיבלו היתר מרשות המים. יש למט"ש חיפה מנכ"ל חדש, עדי שטרנברג, הוא צריך להגיע לסיור ברשות ונבדוק מולו את הסטטוס.
- מר נ. אוטיץ:** שעתיים הזרמה של מט"ש חיפה זה בערך שווה ערך לכל מה שהמפעלים הזרימו כאן במהלך חמש שנים מבחינת עומס אורגני על הנחל.
- גב' ש. נסים:** להכל יש השפעות לנחל. נראה לכם את הדוח של החריגות בשנת 2019, היו למעלה מ-20 אירועי זיהום מביוב וקולחין. זה משפיע מאוד לרעה על הנחל וצריך לטפל בזה, ואנחנו עובדים ביחד עם רשות המים.
- עו"ד ש. גולן שטיינברג:** האם את יכולה להכין איזשהו מסמך על כל הבעיות שעולות מהמט"ש? ונראה איך אנחנו מקדמים את העניין, בסדר?
- גב' ש. נסים:** אין בעיה, נסקור את כל האירועים.
- מר נ. אבני:** מצד אחד, המט"ש קיבל צו הרשאה להזרמה בגלל הכמות הגבוהה של הגשמים שהייתה בחורף האחרון, לא היו להם מספיק מאגרים לקבל את המים ואז הם הזרימו מהמט"ש עצמו. מצד שני, ההזרמות שבוצעו ממי כרמל הן לא באשמת המט"ש אלא אלו הזרמות מקו בויב לפני המט"ש. היו כמה פעמים שבמט"ש נוצר פקק הידראולי, הם אמרו שזה בגלל הקו שבא מהקריות, ועד שלא יפרידו את הזרם של הקריות מקו מאסף חיפה (כבר עובדים על ההפרדה הזו) זה לא יעזור להזרמות לנחל.
- גב' ש. נסים:** אבל יש אישור לשדרוג שלישוני של המט"ש, ראיתי את זה לפחות בעיתונים.
- מר נ. אבני:** לפי מה שהם אומרים, כדי להפוך אותו לשלישוני, יקח להם לפחות שלוש ארבע שנים.
- מר א. אוזן:** אני מתחבר פה לנושא של הנגר, זה לא יעזור בחורף. אני יושב בוועדה של צווי הרשאה וכל פעם מקבל את הבקשות. אגב, אני מבין שאת נציגת חיפה?
- עו"ד ש. גולן שטיינברג:** כן.
- מר א. אוזן:** במועצת המים הקרובה, הולכים להעלות את הנושא הזה שיהיה אחד מהשניים, או שיכניסו את הנושא הזה של הנגר מרזבים לתכן מלכתחילה, יגידו אנחנו לא יודעים לאכוף יותר, או שיתחילו לאכוף בצורה של שינוי התשלום הנורמטיבי של הביוב שהוא כרגע אל מול הצריכה. אפשר להכניס שם את הנושא של הפרדה של הזרמים ואז יהיה תמריץ כלכלי לעירייה או לתאגיד לבצע את מה שהיא חייבת לעשות על פי החוק.
- עו"ד ש. גולן שטיינברג:** התאגיד קיבל מאות מיליונים מהמשרד להגנת הסביבה. למשל יש לנו שני מקורות במפרץ חיפה לפליטות תחמוצות גופרית, אחד בז"ן והשני זה מט"ש. המט"ש קיבל תקציב להקמת מתקן טיהור כדי להפחית את התחמוצות גופרית, אני אומרת לך את זה כנציגת עיריית חיפה, הלוואי ותהיה אכיפה ויחייבו אותם לעשות את הכל. אני מצפה שהעיר שלי והתאגידים העירוניים תחתיה יפעלו ב-200 אחוז יותר טוב ממה שאני מצפה מהמפעלים.
- גב' ש. נסים:** צריך לחשוב גם על השכונות החדשות.
- מר נ. אבני:** ההזרמות שלא קשורות לגשם שאני מכיר ממט"ש חיפה מהזמן האחרון, קשורות לעבודות להחלפת קו התשלובת, שזה הקו שסונק את הקולחים של מט"ש חיפה למאגר מעלה קישון.
- עו"ד ש. גולן שטיינברג:** אני צריכה להבין את זה יותר וגם אצא לסיור.
- מר נ. אבני:** חשוב לנו באמת לקבל הודעות כל פעם כשיש גלישה דרך הצינור הזה.



**גב' ש. נסים:**

• הוצאת צינור בוצה מהנחל- קו מחבר בז"ן- גדות- לאחר בקשות חוזרות של הרשות להוצאת צינור הבוצה מהנחל, הצינור עדיין פרוס לאורך גדת הנחל בין מפעל בז"ן ומפעל גדות ביוכימיה. לאחר שנשלח דיווח על הצינור למנהל האגף לפיקוח על הבניה בעיריית חיפה, ניר לוי, נערך לו סיור יחד עם מפקחת בניה ואחראית חומ"ס בעיריית חיפה, אלכסנדרה פרילפסקי. בהמשך לסיור, ולאחר קבלת חוות דעת מצוות רשות נחל הקישון, שלחה עיריית חיפה התראה לחברת "טכנולוגיות לשימור סביבה" עם דרישה לפירוק הצינור בטרם נקייטת הליכי אכיפה. בעקבות ההתראה הודיע מנכ"ל "טכנולוגיות לשימור סביבה" על הוצאתו של הצינור מהנחל. ההוצאה הסתיימה בתאריך 07.07.19.

• דיגום תעלת ניקוז נשר- בחודש אפריל התקבל דיווח מעו"ד אלה קפלן (איגוד ערים לאיכות הסביבה) על זיהום חלקי רכב בתעלת ניקוז בנשר. אנשי הרשות דגמו את המים הזורמים בתעלה לפני הזיהום ואחריו אך לא נמצא במים חריגות בחומרים הכימיים שנבדקו. לאחר שלא נמצא כל מזהם כימי במי הניקוז, המלצנו לעו"ד אלה קפלן להמשיך לפעול לפינוי הפסולת מתוקף חוק שמירת הניקיון. בתאריך 30.06.2019, נקנס המוסך בסכום של 6,000 ₪ על ידי מפקח איגוד ערים אזור מפרץ חיפה- הגנת הסביבה.

• מחקר באסטואר- התקבלה הצעת מחקר מצוות מהמרכז האקדמי ברופין, במטרה מרכזית לקבוע את כמות המים המתוקים הדרושה לאסטואר. התקציב המבוקש למחקר היה 600,000 ₪. לאחר חידוד המגבלות והאפשרויות- הוגשה הצעה מתוקנת ומדורגת שתקציבה הוא 100,000 ₪ לשנה וכוללת בתימטריה (מיפוי קרקעית הנחל), תחנה אחת למדידת חמצן ומליחות בפני השטח ובעומק ומדידות חומרי הדברה, תרופות ומתכות כבדות.

**מר נ. אוטיץ:** מה מטרת המחקר? מה זה אסטואר?

**מר י. סורוג'ון:** שבעת הקילומטרים של שפך הנחל.

**גב' ש. נסים:** החלק של כניסת מי הים, הגאות והשפל, בעצם זה בית גידול לכל דבר.

**מר נ. אוטיץ:** אז מה חוקרים שם בדיוק? בתי גידול?

**גב' ש. נסים:** אנחנו רוצים לראות את המליחות, רוצים לראות לאורך חתך שלם, לא רק

בנקודות שאנחנו דוגמים, רוצים לראות את זה לאורך זמן, רוצים שתהיה לנו

בתימטריה סוף סוף.

**מר נ. אוטיץ:** הבתימטריה משתנה כל שנה הרי בגלל הסחף.

**גב' ש. נסים:** אבל אין לנו היום נתונים בתימטריים כמו שצריך.

**מר ש. ערב לוי:** לחתך של הנחל יש גם השפעה על היצורים שחיים בו ובהקשר הזה יש שיכוב של

המים, יש שתי שכבות נפרדות. אז אנחנו צריכים להבין את זה כאן מבחינת ניהול

הקולחין שיוצאים ממפעלים, כי היום מתייחסים לזה כאילו זה בכל גוף המים

שזה לא תמיד נכון.

**מר א. אוזן:** בכלל אסטוארים בישראל, אף אחד לא מבין את התהליכים שקורים פה, לא יודע

מה משפיע עליהם ואיך משפיע עליהם, הדברים האלה הם למעשה חור שחור.

המקום הראשון שבו זה נעשה זה באלכסנדר, ואגב באלכסנדר בעקבות העבודה

שעשה הצוות של פרופ' גיתאי יהל והסטודנטים שלו אנחנו שינינו את ההנחיות

בוועדת צווי הרשאה. לדוגמה בהתחלה חשבו שעדיף לשחרר קולחין בספיקה

נמוכה למשך הרבה זמן וספציפית באלכסנדר, בסימולציות אמרו שעדיף להעביר

את זה מהר בזמן קצר. זה רק תובנה אחת שעלתה מתוך המחקר הזה, תובנה

יישומית. כל הנושא של החמצון של עמודת המים, כל הפוטנציאל של בתי הגידול

כרגע לא יודעים, מה שיודעים זה מה שהפקח מכיר מהנחל והצוות שלו מכיר

מהניקוז, אבל את כל הדינמיקה, את כל התהליכים, אגב, משהו שיקרה עם זרוע

של הנמל וכו', כל הדברים האלה, יאפשרו גם כן לפתח, קודם כל לאפיין, להבין,

וגם לתת לאנשים מרשות הנחל כלים לנהל יותר טוב את השטח שהיא אחראית

עליו. והדבר האחרון, זה הנושא של תכנית המים. בתכנית המים לנחל הקישון

אנחנו משחררים מעיינות בעמק יזרעאל ובין השאר המים יזרמו לקישון ונשאלת

השאלה, רשות המים שואלת כמה אתה מאפשר לי נגיד לתפוס, לנצל את המים

במורד, הם אומרים שחרר במעלה ואז שרון שואלת כמה אני צריכה לקבל

לאסטואר, אז בין השאר עבודה כזאת תסייע לנו לתת תשובה.

המטרה היא לשפר את המגוון הביולוגי באסטואר של הקישון.

**מר נ. אוטיץ:** למה אני צריך עכשיו לממן מחקרים כשהסביבה בריאה? המוצא היום בריא.

**מר א. אוזן:** איך אתה יודע שהוא בריא? לפי מה קבעת? יש לך פרמטרים או מדדים?

**גב' ש. נסים:** חסרי החוליות מראים שלא בריא.





אנחנו רוצים לראות אם יש חומרי הדברה, תרופות, מתכות כבדות הורמונים וכו'. אנחנו יודעים את ההרכב הכימי של המים אבל לא את הכל. המטרה בסוף שבאסטואר יהיה שייט ודייג, ואנחנו רוצים שאנשים ידונו דגים בריאים ושיהיו בע"ח בריאים. יש הרבה דברים שאנחנו עדיין לא יודעים.

**מר י. זאבי:**

מתוך היכרות חלקית של נושא האסטואר הוא לא רק נושא הידרולוגי, יש גיאוגרפיה וביולוגיה בנושאים האלה, קחו את האסטואר של הנילוס, זה באמת נושא כבד. ההערה פה נכונה, צריכים לבדוק את משאב הזמן והיעילות, זה נושא מורכב בפני עצמו. עשו סקר של נמל חיפה לגבי העמקה שלו, איך הוא משפיע על האסטואר, אני אומר שאת הנושא הזה צריך לשקול אותו מבחינת משאב הזמן מול לחצן כספי או לקנות מחקר כזה, זה לא עניין של שנה שנתיים, זה מחקר בפני עצמו.

**מר נ. אוטיץ:**

נכון. אני פונה ליו"ר עכשיו ואני רוצה לבקש נייר מסודר שמגדיר את המטרות, את השיטות, את האמצעים, את חלוקת הכוחות והמשימות. אני רוצה לדעת בדיוק אנחנו רוצים להשיג, איך אנחנו רוצים להשיג ובשביל מה אנחנו רוצים להשיג וגם כמובן את מקורות המימון.

**גב' ש. נסים:**

- הזרמת מים שפירים- במהלך עונות קיץ- סתיו של השנים 2015-2016, הוזרמו מי מערכת לנחל קישון במסגרת "זכות המים לטבע". במהלך ההזרמות, נצפה שיפור ניכר במליחות מי הנחל ובערכיות האקולוגית. ההזרמה הופסקה בשנת 2017 לאור חשש מטביעת אזרחים בבריכה שנוצרה בנק' ההזרמה (מגלש מאגר כפר ברוך). בשיתוף עם מקורות ורטי"ג הוצע מיקום חלופי לנק' הזרמה, הצדדים לא הגיעו להסכמות לגבי מימון הפרויקט והעבודות לא בוצעו. בניסיון מחודש לחדש את ההזרמה, התקבלה הצעת מחיר מחברת מקורות על סך 126,645 ₪ כולל מע"מ, כמו כן, התקבל אישור רטי"ג למימון כ- 30% מהעלות. נכון להיום, למרות פניות חוזרות ונשנות, לא התקבלה תגובה מרשות המים בנושא.

- תקן שייט- בשנים האחרונות, נמצאו חריגות בנתונים של קולי צואתי ואנטרוקוקים (אינדיקטורים לזיהום סניטרי) בתחנות האסטואר (מורד הנחל). החריגות נמדדו בעיקר בחודשי החורף, והשנה הן נמשכו גם לעונת האביב. החלנו במאמצים להכנת תקן שייט עבור מורד הנחל, צעדים מרכזיים שנעשו: שינוי תכנית הדיגום במטרה לזהות מגמות בזמן ובמרחב של זיהום בקטריאלי במורד הנחל; פגישת התנעה עם טוקסיקולוגית של משרד הבריאות- בפגישה הומלץ לדגום את הסדימנט, בפרט סמוך לגדות.

- טיפול בצמחיה פולשנית ודילול מין מתפרץ- במהלך השנים האחרונות, נחל קישון עבר הפרות רבות של הצומח הטבעי ותנודות באיכות ומליחות מי הנחל. דבר זה הביא להתפתחות מואצת של צמחיה פולשנית ומתפרצת במספר אתרים ברצועת הנחל. צמחיה פולשנית זו התבססה והתפשטה תוך גרימתה לשינויים במערכת האקולוגית ונזק למינים המקומיים, ועל כן יש למגרה. בחודש אפריל פרסמנו את מכרז טיפול בצמחיה פולשנית. התקבלו הצעות, ולאחר בדיקה מפורטת הוחלט לפסול את המכרז מכיוון שההצעות לא עמדו בתנאי הסף. בחודש יוני, פרסמנו מכרז חדש עם שינוי תנאי סף אחד. ניתן להגיש הצעות עד ליום 11.7.2019. המימון לפרויקט זה, מהקרן לשטחים פתוחים בסכום של 750,000 ₪ ו- 100,000 ₪ במימון עצמי.

- סקר קיני צבים רכים- בתאריך 04.07.2019, בוצע סקר קיני צבים רכים. הסקר בוצע בסירה לאורך הנחל בהשתתפות ד"ר משה נתן מטעם רשות הטבע והגנים. אותר קן אחד של צבים רכים עם ביצים על הגדה הדרומית במעלה הנפתול.

- בוצין הגליל- בחודש מאי 2019, במהלך סיור שגרתי בנחל ציפורי, צוות רשות נחל הקישון הבחין בפרח נדיר- בוצין הגליל. לבוצין הגליל, גבעול זקוף המתנשא לגובה של מטר עד שניים ופרחים צהובים המזכירים שושנים. הצמח נמצא בסכנת הכחדה עקב רעיית יתר, הוא גדל באזורים לחים המוצפים בחורף, כמו גדות נחל ציפורי. בישראל, הוא נפוץ מהגליל ועד לרמות מנשה ונמצא בעיקר בעמק יזרעאל ולגדות נחל קישון.

- ניטור הידרוביולוגי אביב 2019- הסקר בוצע בתחילת חודש מאי 2019 על ידי המרכז לאקולוגיה אקוטיבת שבאוניברסיטת ת"א. נדגמו 7 תחנות קבועות לאורך מעלה נחל קישון- ממורד מאגר ברוך ועד לשפך הקישון לים התיכון. מטרת הסקר לאפיין את המצב האקולוגי של קטע הנחל הנ"ל בתקופת האביב, עונה בה התנאים בנחלים ים-תיכוניים הם המיטביים לקיום חברה מגוונת של חסרי חוליות.

- ניטור מיקרואצות אביב 2019- בחודש מאי 2019, בוצע הסקר ב-7 תחנות קבועות לאורך הנחל- החל ממעלה הנחל ועד לנקודת יציאתו לים. מטרת הניטור הינן לעקוב אחר שינויים מרחביים, עונתיים ורב שנתיים באוכלוסיות המיקרואצות והחיידקים וקצב פעילותם, בחלקו המלוח של נחל קישון ואת התנאים הסביבתיים הנלווים.



- אתם רוצים לעשות איזשהו אינדקס?  
אנחנו במיקרו אצות בודקים את הערך הטוקסי במים, איזה קבוצה של מיקרו אצות נמצאת שם.  
מסגרת הניטורים ההידרולוגיים?  
כל שנה עורכים את הניטורים ההידרולוגיים. אנחנו יודעים שהנחל נמצא בפריחת אצות, אנחנו עושים את זה בניטור סתיו ואביב כל שנה, עכשיו בעצם הרחבנו את זה מבחינה גיאוגרפית, הוספנו עוד תחנות במעלה והרציונל שלנו לראות מה המצב של השחרור, מה המצב של המיקרו אצות, איזה אצות יש שם, השתנות ורואים אם הן במצב של פריחה גדול או קטן.  
יש גם אצות רעילות.  
מצאנו איזה משהו רעיל עכשיו.  
יש אצות שמתפתחות בתנאים אנארוביים, אבל שוב פעם, איך אנחנו מבחינת חמצן, איך אנחנו מבחינת TOC.  
בגדול, יש דבר שאנחנו בודקים שזה השונות של המיקרו אצות. בית גידול טוב הוא מגוון. אנחנו רואים שהמגוון מינים של המיקרו אצות יורד, ככל שאנחנו מתקרבים לים שהוא פחות מזוהם, פחות מומסים, אנחנו רואים שהמגוון שונות בעצם עולה, זאת אומרת שזה טוב, אנחנו רואים גם את ההשפעה של התעשייה ושל העומסים.  
אני לא חושב שיש השפעה של התעשייה.  
אני יכולה לשלוח לך את הדוחות, זה מופיע באתר.  
אני מצפה לאיזשהו ניתוח.  
זה דיווח מנכ"ל עם כל הכבוד, אתה רוצה לבדוק דוחות, המנכ"ל מדווח על מה שהוא עושה.  
דיווח מנכ"ל צריך לתת תמונה של המצב מה קורה בנחל, זה הכל, הבקשה שלי פשוטה לגמרי, אני רוצה להבין האם המצב משתפר, נעשה יותר גרוע, יותר טוב.  
אז יש דוחות, אפשר להביא לך את הדוחות.  
אני אומר עוד פעם, אני יודע שיש דוחות, אבל אני מצפה בתקציר לשמוע את זה פה מהמנכ"לית.  
רואים פריחה של אצות בנחל. אני מסכמת שכן אנחנו רואים שינוי בהיבט הזה של התעשייה או בקרבה לפתח של המעלה אנחנו רואים שינוי. עכשיו אנחנו בודקים גם את המעלה לראות האם ההשפעה היא מהמעלה, אגב, זה יכול לתת גם תמונה בשבילך, אם ההשפעה היא מהמעלה או ההשפעה היא של התעשייה.
- הזרמות חוזרות ונשנות ממט"שים אל נחל קישון ויובליו- בעקבות כמות הזרמות חריגה ממתקני טיפול בשפכים (מט"שים) בכלל וממט"ש עפולה בפרט, סירנו במט"ש עפולה, זיהינו ליקויים, ביצענו דגימות והפצנו דו"ח מסכם לכל הנוגעים בדבר. בנוסף, פנינו לרשות המים ולמשרד להגנת הסביבה בבקשה לבחון את הנושאים הבאים: הגברת אכיפה על מתקני טיפול בשפכים שאינם עומדים ביעדים ובתכניות העבודה שנקבעו; הפרדת מערכות ניקוז עירוניות ממערכות הביוב; תפעול מאגרים בצורה שתאפשר אוגר חירום מספק לכל מט"ש בהתאם לספיקתו והזמן הדרוש לתיקון תקלה; בקרה והגדרה של יתירות בכל מט"ש; פתרונות נוספים, לרבות החדרת מי נגר עילי וקולחים באיכות מספקת למי התהום. נערכה פגישה ברשות המים בהשתתפות נציגי המשרד להגנת הסביבה, משרד הבריאות ותאגיד מי נעם (אחראי על מט"ש עפולה). כחודש לאחר מכן, ערכנו סיור נוסף במט"ש עפולה, הבעיות הדחופות טופלו, אך נותרו שני נושאים מרכזיים לטיפול: חיבור מט"ש עפולה למאגר שיווסי את המים בין המט"ש לחקלאים; התקנת אביזר למדידת ספיקה על צינור ההגלשה של מט"ש עפולה. יש לציין כי ללא חיבור המט"ש למאגר- הבעיות יחזרו על עצמן בחורף הבא.
  - אירועי זיהום בנחל בשנת 2019- מתחילת שנת 2019, התרחשו 24 אירועי זיהום:
    - אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש חיפה בשל הגשמים המרובים (14.01.19).
    - אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש עפולה (14.01.19).
    - אירוע זיהום נחל סעדיה בשפכים עירוניים מקו השפכים הראשי של חיפה בשל הגשמים המרובים (14.01.19).
    - אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש חיפה בשל הגשמים המרובים (16.01.19).
    - אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש עפולה (20.01.19).
    - אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש עפולה (25.01.19).



- אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש חיפה בשל הגשמים המרובים (27.01.19).
- אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש עפולה (28.01.19).
- אירוע זיהום נחל סעדיה בשפכים עירוניים מקו השפכים הראשי של חיפה בשל הגשמים המרובים (28.1.19).
- אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש חיפה בשל הגשמים המרובים (07.02.19).
- אירוע זיהום נחל קישון בשפכים עירוניים עיריית נשר בשל פריצה בקו מאסף דרכו זורמים השפכים למט"ש (07.02.19).
- אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש עפולה (10.02.19).
- אירוע זיהום נחל סעדיה בשפכים עירוניים מקו השפכים הראשי של חיפה בשל הגשמים המרובים (10.02.19).
- אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש חיפה בשל הגשמים המרובים (12.02.19).
- אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש עפולה (18.02.19).
- אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש עפולה (21.02.19).
- אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש עפולה (26.02.19).
- אירוע זיהום נחל קישון בקולחי מט"ש עפולה (06.03.19).
- אירוע זיהום נחל סעדיה בשפכים עירוניים מקו השפכים הראשי של חיפה בשל הגשמים המרובים (17.03.19).
- אירוע זיהום נחל גדורה בשמנים שמקורם באזור התעשייה (26-27.03.19).
- אירוע זיהום נחל סעדיה בשפכים עירוניים מקו השפכים הראשי של חיפה בשל הגשמים המרובים (01.04.19).
- אירוע זיהום נחל סעדיה בשפכים עירוניים מקו השפכים הראשי של חיפה בשל סתימה חריגה של גבבה במט"ש חיפה (29.05.19).
- אירוע זיהום נחל עדשים בשפכים עירוניים מקו סניקה של תאגיד הביוב מי נעם (24.06.19).
- אירוע זיהום נחל קישון בשפכים עירוניים בעקבות ניסיון התיקון של קו הסניקה של מי נעם (26.06.19).
- חשיפה תקשורתית (עדכון מחודש אפריל 2019) - 3 הודעות לתקשורת שפורסמו במדיה השונים.
- חינוך סביבתי - בתאריך 16.04.2019, נערכו סיור והרצאה לחברי המועצה לשימור אתרי מורשת בישראל, במסגרת סיור מקצועי בנושא חיפה הימית. את חברי המועצה, ליוו ראש החוג לשימור במכללת גליל מערבי, ד"ר נדב קשטן ומנהל אתר רכבת העמק, שמעון צפרייר; בתאריך 29.04.2019, נערכו סיור והרצאה לסטודנטים בחוג למשאבי טבע מאוני' חיפה, במסגרת קורס 'סוגיות בניהול אגני ניקוז- התמקדות בנחל קישון' בהנחייתו של פרופ' נעם גרינבאום; בתאריך 29.04.2019, נערכה הדרכה והכשרה למדריכי החברה להגנת הטבע, קהילת חיפה והסביבה. בכל שנה נערכת ההדרכה ומטרתה להכשיר מדריכים חדשים ולתת להם מידע על פועלה של הרשות ושיקומו של נחל הקישון; בתאריך 30.04.2019, נערך סיור לתלמידי כיתות י"א ממגמת ג"ג אדם וסביבה, תיכון חדרה; בתאריך 30.04.2019, נערך סיור בשפה האנגלית ל-30 פנסיונרים אשר לומדים ידיעת הארץ במכון אבשלום, חיפה; בתאריכים 07.04.2019 וה-05.05.2019, נערכו סיורים לתלמידים מהעדה הדרוזית ומהעדה הצ'רקסית, במסגרת תכנית "ניצני הטכניון"; בתאריך 30.5.2019, נערכה הרצאה ל-20 סטודנטים מהחוג ללימודי ארץ ישראל, מכללת כנרת.
- ביקורים - בתאריך 30.04.2019, ביקרה ברשות הנחל עו"ד אלה קפלן מאיגוד ערים לאיח"ס חיפה; בתאריך 05.06.2019, ביקרו ברשות הנחל עידו גרינבלום, ראש מועצה מקומית ק. טבעון ואיילת לשם מנהלת שפי"ע; בתאריך 23.6.19, נערך ביקור ברשות ושייט בנחל ובנמלי המפרץ לחברי הוועדה הגאוגרפית בראשותו של מר עמרם קלעגי. הוועדה בוחנת לאחרונה את עמדות ראשי הערים החדשים שנכנסו לאחרונה לתפקידם, לגבי הנושאים הנמצאים במדנט הוועדה: חלוקת הכנסות ממתחם בז"ן, חלוקת הכנסות ממתחם התעשייה המשותף הסמוך לנפתול נחל קישון והקמת מועצה תעשייתית במתחם בז"ן; בתאריך 02.07.2019, ביקרו ברשות ניסים קשת, מנהל אגף סביבה (חטיבת מדע) ויוסי שכטר, מנהל התכנון והפיתוח (חטיבת מור"ן) מרשות הטבע והגנים. לטובת שת"פ בין הרשויות ולצורך יישום תכנית המים ושחרור מי מעיינות לטבע.
- אירועים ושיתופי פעולה - יום הניקיון הבינלאומי, נערך בשני תאריכים: בפארק קריית חרושת בשת"פ ב"ס רימונים, קריית טבעון (02.04.2019) ובפארק הקישון, בשת"פ ב"ס רמות יצחק, נשר (07.04.2019); בתאריך 04.06.2019, נערכה סדנה לרשויות הניקוז והנחלים בנושא עבודה וקהילה. הסדנה נערכה ברשות ניקוז ונחלים ירדן דרומי, והשתתפו בה נציגים מרשויות נחלים וניקוז מרחבי הארץ; בתאריך 05.06.2019, נערך יום שיא בשביל נחל גדורה. האירוע נערך ל-20 גני ילדים מרחבי



קריית ביאליק והוא נערך כל שנה בשת"פ עיריית קריית ביאליק והחברה להגנת הטבע קהילת חיפה והסביבה.

- פניות ציבור (מעודכן מאפריל 2019) - התקבלו ונענו 53 פניות ציבור. מתוך הפניות, היו 44 פניות מתלמידים וסטודנטים, 5 בקשות מקבוצות פורמאליות ובלתי פורמאליות לביקורים ברשות וסיורים בפארקים לאורך הנחל ו-4 פניות בפייסבוק. חלק מהפניות היו על בקשת מידע על שיקום הנחל ואיכות המים, ועל מפגעים שונים בסביבת הנחל.
- עדכון שוטף והעלאת קמפיינים ברשתות החברתיות של רשות נחל הקישון - למעלה מ-5,900 עוקבים פעילים. קמפיין שת"פ ציבור של נחל הקישון.

#### החלטות:

1. לשלוח מסמך מסכם לחברי המועצה בנושא הזרמות ממט"ש חיפה.
2. לשלוח לחברי המועצה פרטי עבודה מחקרית לאפיון האסטואר.
3. לשלוח לחברי המועצה סיכום ומגמות ממצאי ניטור מיקרואצות לאורך השנים.

#### 6. דיווח תביעות משפטיות

שלחנו לכם דוח מפורט מצורף לסדר היום. בעיקרון אנחנו מטפלים בכמה תביעות משפטיות שהוגשו נגד הרשות, נזקים כאלה ואחרים שהרשות נגררת לתוכם. ומעבר לכך פעילות שוטפת של המשרד שלנו בסיוע לרשות. בתביעות המשפטיות נדבר היום על פי סדר החשיבות, בזמנו הוגשה תביעה בעקבות אירוע הצפה בשנים 2009-2010, תבעו את עיריית חיפה ותבעו גם אותנו, התיק התנהל כמו שאתם רואים שנים רבות, משנת 2011. בשלב הזה כנראה הגענו להסכמה שהתביעה נגד רשות הנחל תימחק ואנחנו מקווים שזה יקרה בזמן הקרוב.

עו"ד א. וילצ'יק:

נגד רשות נחל הקישון הגישו תביעה בגין הצפה? כן, חברות הביטוח מגישות נגד כל מי שרק אפשר.

מר נ. אוטיץ':  
עו"ד א. וילצ'יק:

בסופו של דבר אתה רואה שהתביעה הולכת להימחק נגדנו, אבל בסדר, זה חלק מהעניין. ברגע שקורה אירוע מגישים נגד כל העולם ואשתו...

רשות הניקוז גם שיבבה אותנו למרות שהיא יודעת שאין לנו סמכויות ניקוז. כל אחד מגלגל לשני. זה עורכי דין של חברות הביטוח שפחות מעניין אותן מי באמת אחראי, מנסות לגלגל את האחריות אחד לשני. כשהגענו לטפל ברשות נחל הקישון החלפנו את היועמ"ש הקודם, התברר שישנה התכתבות ארוכת שנים עם הרבה מאוד גורמים שמסרבים לשלם את חובות העבר, יש להם כל מיני טענות איך מחייבים אותם ולמה מחייבים אותם כשהסרבנות הגדולה ביותר היא חנ"י והוחלט ביחד עם שרון שאנחנו עוברים מדיבורים ומכתבים למעשים והחלטנו לפתוח בתביעה כמובן נגד חנ"י וכל השאר יבואו בעקבותיה, בימים אלה כבר יש כתב תביעה שמוכן, אנחנו מחכים להערות אחרונות ובעקבות האישור שלכם לתקצב את התביעה הזאת, כי צריך לשלם אגרה, לפי גודל התביעה, אנחנו נגיש את התביעה בימים הקרובים.

גב' ש. נסים:  
עו"ד א. וילצ'יק:

זה תביעה אחת על כולם? לא, כרגע רק נגד חנ"י. אנחנו מקווים שבעקבות חנ"י אחרים יראו מה קורה בדיוק שם ואולי יסדירו את זה לבד, ואם לא נצטרך גם להגיש תביעות נגדם.

מר א. אוזן:  
עו"ד א. וילצ'יק:

ואז האגרות לכל תביעה בנפרד? לכל תביעה בנפרד. זה הולך 2.5% מערך התביעה. שרון ציינה שאחרי הפניות שלנו משרדי הממשלה סוף כל סוף החליטו לשלם ואנחנו מקווים שלא נצטרך להוציא יותר מדי מכתבים בנושאים האלה למשרדי הממשלה.

מר א. אוזן:  
עו"ד א. וילצ'יק:

אם זוכים יש החזר של האגרה או שזה נשאר? לא, אם זוכים זה חלק מהדברים שהצד השני במסגרת צריך לשלם הוצאות משפט ובין היתר זו האגרה וההוצאות המשפטיות.

מר א. אוזן:  
עו"ד א. וילצ'יק:

במשך השנה וגם בשנה שעברה טיפלנו הרבה בתוכנית שלנו, תכנית פארק מורד נחל הקישון, כשכולם התנגדו לתוכנית הזאת, היו מאבקים מאוד כבדים מול עיריית חיפה וחנ"י כדי לאשר את התוכנית הזאת. ניסו לקשור בין התוכניות שלנו, לתוכניות אחרות שחנ"י מקדמת באזור הנמל. הצלחנו להיפטר מהצרה הזאת, המועצה הארצית החליטה שאין מקום לקשור בין התוכניות ואפשר לאשר את התוכנית שלנו בלי לקשור אותה לתוכניות אחרות ולכן התוכנית, כפי שנאמר קודם, הולכת לפרסום למתן תוקף בזמן הקרוב, כנראה בסוף אוגוסט. לעומת



את אנחנו גם נאבקים גם נגד התוכניות של חנ"י, עושים את זה בשני מישורים, מישור אחד זה המישור הסביבתי שאנחנו רוצים לדאוג לכל מיני דברים בנמל שיכולים להשפיע עלינו או לא ישפיעו עלינו, ולכן אנחנו מגישים את ההתנגדויות. חילקו את זה לשלוש תוכניות נדמה לי, חנ"י וכל תוכנית עם הבעיות שלה. הדברים הבאים שאנחנו מטפלים בהם זה הנושאים של ההתקשרויות, המכרזים. הדברים צריכים להיות מותאמים לדרישות התכ"מ המשתנות. מומחים יועצים, דיברנו על זה קודם, מנסים שתהיה רשימה מסודרת של מומחים ויועצים שמתקשרים איתם ובעצם היום אנחנו עושים רשימה מסודרת של פטורים, מתי פטורים ממכרז, מתי צריך להתקשר בצורה כזאת, מתי בצורה אחרת. יש עוד שתי תביעות שהוגשו, אחת נזקי גוף, על קטין שנפל בפארק חרושת בשנת 2014, העברנו לעו"ד של חברת הביטוח. הוגשה עוד תביעה של נזקי הצפה, שלחו אלינו בסך 42 אל"ח, אנחנו בינתיים שלחנו תשובה, נראה מה תהיה ההתייחסות ויכול להיות שהדבר הזה יוביל לתביעה. נדמה לי שזה בגדול מה שאנחנו עוסקים מבחינה משפטית ברשות.

תודה רבה לאל"י. יש שאלות?

מה ההשתתפות העצמית שלנו?

של חברות הביטוח?

כן.

יש לנו יועץ ביטוח שאנחנו מעבירים אליו את הכל והוא אומר לנו איך לעשות את הביטוח, האחריות, הנזיקין, כל הדברים האלה. ביקשנו התייחסות לתביעות, אלי רשם לי באחת התביעות "תפני את זה לחברת הביטוח", וכשהפנינו את זה לחברת הביטוח היא טענה שבעצם אנחנו צריכים להגיב בגלל הניקוז אבל אנחנו מראש לא בניקוז.

הם לא מכסים נזקי הצפה כי זה לא בפוליסה כי אנחנו לכאורה לא אמורים להיות אחראים לזה.

השאלה שלי אם באמת הכיסוי הביטוחי על פעילות של הנחל גם בגדות הנחל, גם בתוך קו המים, בעומק המים, עם כל הבעיות האקולוגיות, האם הביטוח של הרשות מכסה תביעה של כמה מיליונים. יכול להיות שרון שבפעם הבאה צריך לקבל דוח של יועץ הביטוח.

אני יכולה לבקש מהיועץ הביטוחי שיכין. כל התקשרות שלי עם כל יועץ, אנחנו תמיד מעבירים ליועץ ביטוח, זה נוהל בעקבות ביקורת פנים שהייתה, לא רק משרד עורכי דין עובר על ההסכם, אנחנו מעבירים את זה למי שמתמחה בביטוח, הוא אומר את הגודל, את הפוליסה, את המספרים, הוא מסתכל על כל הדברים האלה.

תראי, קודם כל אני חושב שאם אפשר להציע שיהיה באמת דוח שלו על הביטוחים הקיימים שאנשים ידעו אם יש ביטוח נושאי משרה, מה היקף הביטוחים, מה תביעות הנזיקין, מה ההשתתפות העצמית ששאלו פה, שיהיה לדירקטוריון מידע על הביטוחים שקיימים ואחר כך אם יהיו שאלות יכול להיות שיצטרכו לשאול אותנו דברים.

אם אין שאלות אני רוצה להודות למי שהכין את הדוח ואת הדיווחים המפורטים. תודה רבה. הישיבה הסתיימה.

מר י. זאבי:

מר י. זאבי:

עו"ד א. וילצ'יק:

מר י. זאבי:

גב' ש. נסים:

עו"ד א. וילצ'יק:

מר י. זאבי:

עו"ד א. וילצ'יק:

גב' ש. נסים:

עו"ד א. וילצ'יק:

מר י. זאבי:

החלטה: לשלוח למועצה סקירה על פוליסות הביטוח של הרשות (מהיועץ הביטוחי).

- הישיבה ננעלה -

למסמך סיכום הישיבה מצורפים המסמכים הבאים, אשר מהווים חלק בלתי נפרד מפרוטוקול הישיבה:

1. פרוטוקול מיום 04.04.2019 (סימוכין: 54203)
2. חומר רקע לישיבת מועצה - דיווח מנכ"לית הרשות, יולי 2019 (סימוכין: 54835)
3. דוח ניצול תקציב ליום 31.05.2019 (סימוכין שלנו: 55770)
4. דוח ביקורת פנימית לשנת 2019 (רו"ח שי לוטרבך, סימוכין שלנו: 55651)
5. דיווח תביעות משפטיות (עו"ד אלי וילצ'יק, סימוכין שלנו: 55773)
6. מצגת ישיבת מועצה 15.07.2019 (דיווח מנכ"לית הרשות)
7. תמליל הישיבה (סימוכין שלנו: 56153, מיום 15.07.19) + רישום שנערך במהלך הישיבה

רשמה: דניאל יעקובוביץ'